قار ـ مۇز جىرى شىعانداپ، بەس ساقينا نۇرعا بولەندى

ـــ بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنان ەستەلىك

□ شىنحۋا اگەنتسىگىنىڭ تىلشىلەرى

2 ـ ايدىڭ 4 ـ كۈنى كوزدىڭ جاۋىن العان وت شاشۋ "قۇس ۇياسى" اسپانىن جارقراتىپ، مەملەكەتـ تىك دەنە تاربيە الاڭى تاعى ٴبىر مارتە دۇنيە ٴجۇزى كوز تىككەن تۇينەگە اينالدى؛ كوكتەم باسى كۇننىڭ "قوس ولىمپيادا قالاسى" بەيجىڭ تاريحي ٴساتتى قارسى الپ، ولىمپيادا ارمانى جۇڭحۋانىڭ بايتاق دالاسىندا تاعى دا جايقالا كۇل اشتى.

قار ـ مۇز جىرى شعانداپ، بەس ساقينا نۇرعا بولەنگەن بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتى ٴبىر كەزەك "ۇنەمشىل، حاۋىپسىز، تارتىمدى" قىسقى ولىمپيادا سالتاناتىنىڭ شىمىلدىعىن اشتى. بەس ساقينالى تۇ استىندا "كىشكەنە قار ۇشقىنى" ۇيسا كەلىپ "ٴبىر شوق ۇلكەن قار گۇلىنە اينالعان" رومانتيكالى حيكايا شار تاراپتىڭ "كوركەمدىكتەن بىرگە يگەلىكتەنگەن" ماڭگىلىك مۇزيكا سيمفونياسىنا اينالدى.

قار ـ مۇزدى دانەكەر ەتىپ، دۇنيە جۇزىمەن بىرگە العا ىلگەرىلەدى. العا، بولاشاققا بىرگە اتتانايىق!

وسى ٴبىر شوق قار گۇلى 100 جىلدىق كۇرەس ساپارىنىڭ شاعىن كورىنىسى ەسەپتى، 100 جىلدىق ارمانعا قۇلاش سەرمەۋ بۇگىنگى جۇڭگونى سومدادى، بۇل قىسقى ولىمپيادا ارمانى مەن جۇڭگو ارمانىنىڭ تاريحي توعىسۋى

بايتاق دالاعا كوكتەم كەلىپ، بار تىرشىلىك جاندانا باستادى، كوكتەم قاشاندا ادامدارعا شەكسىز قيال سىلايدى. "24 امال" بوينشا جاسالعان كەرى شەگەرىپ ساناۋ نولگە جەتكەندە قىسقا فيلمدەگى قالقتاي ۇشقان قار گۇلى "قۇس ۇياسىنا" قالقىپ كىرىپ، رومانتيكالى ساپارىن باستاعاندداي سەزىلدى. تەڭدەسسىز بەيجىڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىنا كۇا بولعان "قۇس ۇياسى" جاقسىنا زەردەلىلەندىرىپ دارەجەسىن جوعارىلاتىپ وزگەرتىپ سالۋ جۇمىسىن ورىندالعان ەدى، ەندى مىنە جاڭا ٴبىر پاراقتى اشىپ، "قوس ولىمپيادا قالاسى" داڭقىن جىر ەتۋدە.

اسپاندا جارقىلداي اشىلعان حانزۇشا، اعلىشىنشا "立春" جانە "SPRING" دەگەن جالىن جازۋ جۇڭگولقتارداڭ قىسقى ولىمپيادا ارمانىن وسى ساتتە رەالدىققا اينالدىردى.

6 جىلدان استام ۋاقىت زەر سالا دايىندالۋ بارىسىندا سان ـ سانالماس جاپا ـ ماشاقاتتى وتكەرىپ، قىسقى ولىمپيادا ۋادەسىن ورىندالۋدا قات ـ قابات قينىلىستاردى جەڭدى. ۋاقىت وسى ۇمتىلعىسىز قاس قاعىم ساتكە ۇيىپ قالعانداي، تاريح وسى بويىنشا قانىق رەڭدى كەستەلەپ العانداي بولدى ـــ " قوس ولىمپيادا قالاسىنا" الەمنىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن سىلى قوناقتار باس قوسىپ، ۇمتىكە تولى كوكتەمدى قارسى الدى.

كشكەنتاي ۇل بالا كشى كەرنايمەن «مەن جانە مەنىڭ وتانىم» ٴاننىڭ اۋەنىن اۋلەتتى. تاملجىعان كەرناي ٴۇنى اسپاندا جاڭعىرىپ، اسەرلى اۋەن جۇرەكتەرگە بويلادى. الاڭنىڭ ورتاسىندا 12 بالاقاي بەس جۇلدىزدى قىزىل تۇدى بايداۋ جازدى، ٴار ۇلت، ٴار سالادىڭ بۇقارانىڭ 100 نەشە ۇاكىلى مەملەكەت تۇنىن قولدان ـ قولعا جەتكىزدى، ولار مەملەكەت تۇنىنا كوز جازباي قاراپ، شىن جۇرەكتەن قۇرمەت سەزىمىن ٴبىلدىردى. ادامدى سان ويعا سالعان وسى ساتتەردە قالايشا كوزگە ىستىق جاس الماي تۇرا الاسىز.

"حالىق تاريحتىڭ جاراتۋشىسى، ناعىز قاھارمان". سىلدىراعان بۇلاقتار جىنالا كەلىپ دارياعا، تەڭىزگە اينالادى، حالقتىڭ ۇلى كۇشى ـــ سان مىڭ باتپان. ميلليارد جۇڭحۋا پەرزەنتتەرى قوس قولدارىمەن قارىشتاي العا ۇمتىلعان، ەرلىكپەن العا ىلگەرىلەگەن جۇڭگونى بىيىك كوتەردى، جالپى جۇرت ٴبىر نيەتتە بولىپ، ەل بىرلىگىنەن قامال ورناتقان جۇڭگونى بىيىك كوتەردى.

ٴبىر تامشى كوك سيا اسپاننان سورعالاي قۇيىلىپ كەلىپ، حۋاڭحى وزەنىنىڭ سارقىراعان اعىسىنا اينالىپ بارىپ، اپىناي كىرشىكسىز قار ـ مۇز قۇرسانعان ەرتەگى الەمنە اينالدى. بۇرىنعى 23 كەزەك قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزگەن قالالاردىڭ تاريحي سۇرەتتەرى بايداۋ كوتەرىلگەن "مۇز تەكشەنىڭ" ۇستىندە جارقىلداپ، سۇرەتتەر اقىرىندا "2022 جۇڭگو بەيجىڭ" بولىپ توقتادى. ٴموپ ـ ٴمولدىر قار ـ مۇز بەس ساقينا "مۇز تەكشەنى" "جارىپ" شقتى. بۇكىل الاڭدا قول شاپالاق ٴۇنى نايزاعايداي شاتىرلاپ، ادامداردىڭ الاقايلاعان ٴۇنى الاڭدى كەرنەدى.

ٴموپ ـ ٴمولدىر بەس ساقينا ۋاقىتتى ۇيىتپ، قار ـ مۇز سالتاناتىنىڭ قار گۇلدەرى ادامنىڭ قيالىن قيىرعا شارلاتتى.

100 نەشە جىلدىڭ الدىنداعى "ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ 3 سۇراۋىنان" 2008 ـ جىلعى "100 جىلدىق ارماننىڭ ورىندالۋىنا" دەيىن، ونان بۇگىنگى "قوس ولىمپيادا قالاسىنا" دەيىن؛ جاڭا جۇڭگونىڭ العاش رەت ولىمپيادا سپورت جارىسى الاڭنا قادام تاستاۋىنان، جازعى ولىمپيادا سپورت جارىسى مەن قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنا التىن مەدالدان "ٴنولدى جارۋعا" دەيىن، ونان دەنە تاربيەدەگى ٴىرى ەلدەن دەنە تاربيەدەگى قۇاتتى ەلگە قادام تاستاۋعا دەيىن... جۇڭگو حالقىنىڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىنا قاتىناسۋى، ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋگە ٴوتىنىش بەرۋى، ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋگە دايىندالۋ تاريحى ـــ جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ەڭسە كوتەرۋدەن، بايۇدان قۇدىرەتتەنۋگە دەيىنگى ۇلى شارىقتاۋىن قارسى الۋىنىڭ جاندى بەينەسى بولىپ، جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسىنىڭ قۇلاشىن كەڭ جايعان 100 جىلدىق جورىعى بولىپ ۇيىسىپ، "دەنە تاربيە قۇاتتى بولسا، جۇڭگو قۇاتتى بولادى، ەل تاعدىرى گۇلدەنسە، دەنە تاربيە گۇلدەنەدى" دەگەننىڭ تەرەڭ ٴمانىن ٴتۇسىندىردى.

ەستەن كەتكىسىز 2008 ـ جىلعى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنداعى كلاسسيكا، شۇعىلالى جۇڭحۋا مادەنيەتى، مايەكتى جۇڭگو تاريحى دۇنيە جۇزىنە ورىكەنيەتتى بايىرعى ەلدىڭ جايقىن تىنىسىن كورسەتتى. بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىندا كوز جاۋىن العان ەلىم ـ تەحنيكالىق اسەر، "بولاشاق سەزىمگە" تولى ويىن نومىرلەرى ادامدارعا سوتسيالىستىك وسىزامانداناعان قۇدىرەتتى مەملەكەتتى بەتكە الپ ىلگەرىلەگەن ەلدىڭ جاستىق كوكتەم ومىرشەڭدىك كۇشىن سەزىندىردى.

"بۇگىنگى جۇڭگو 2008 ـ جىلعى جۇڭگودان دا وزگەشە، رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋدى تەرەڭدەتۋ جۇڭگونىڭ وراسان زور جەتىستىكتەرگە قول جەتكىزۋىنە مۇمكىندىك جاسادى، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جەڭىسىنە قول جەتكىزگەننەن كەيىن حالقتىڭ رۋحانى بەت ـ بەينەسى شىن جاڭا كۇيگە ەندى". بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى باستالۋ سالتىنىڭ باس رەجيسسەرى جاڭ يموۋ بىلاي دەدى: باستالۋ سالتى ارقىلى "سەن بۇكىل دۇنيە جۇزىنە جۇڭگو حيكاياسىن زور داۋىسپەن ايتۋ ورايىنا يە بولاسىڭ".

بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنداعى اكتەرلەر شوعىرىنىڭ قۇرامى ـــ سالتقا قاتىناسقان بارلىق اكتەرلەر جوعارى، ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۋشىلارى مەن جاي قالا تۇرعىندارى بولدى. سالتتىڭ الدىندا «بولاشاققا بىرگە اتتانايىق» ورىندالعان كەزدە 70 جاستاعى قارتتان، اۋزىنان انا ٴسۇتىنىڭ ٴدامى ارىلماعان جاس بالاعا دەيىن الاڭنىڭ جان ـ جاعىنا تەگىس اينالىپ تۇرىپ، ستيلى وزگەشە "جۇڭگو ۇلگىسىندەگى جىلجمالى الاڭ ٴبىين" ورىندادى.

"باستالۋ سالتى تاماشا ٴساتتى كوپشىلىكپەن بىرگە ٴبولىسىپ، ادامزاتتىڭ ٴتىپتى دە كوپ ورتاق تانىمىن جەتكىزۋ كەرەك"، ـ دەدى جاڭ يموۋ.

وسى ٴبىر شوق قار گۇلى دۇنيە ٴجۇزى ورىكەنيەتىنىڭ نۇر ـ شۇعىلاسىن شاشتى، جۇڭحۋا ورىكەنيەتى دۇنيە ٴجۇزى ورىكەنيەتتەرىمەن اۋىس ـ كۇيىس جاساپ، ٴوزارا ۇلگى الدى، بۇل بۇكىل دۇنيە ٴجۇزىنىڭ كەلەلى ٴىستى ٴبىر نيەتپەن تىندىراتىن ساحناسى

بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ الاۋى گرەتسيانىڭ پەلوپونيسوس تۇبەگىندەگى بايىرعى ولىمپيا جۇرتىنان العان، ول بەينە دۇنيە ٴجۇزى ورىكەنيەت نۇرى سياقتى شار تاراپقا جارىق شاشتى. الەمنىڭ جەر ـ جەرىندەگى دەنە تاربيە ساڭلاقتارى بەس ساقينالى تۇدىڭ استىندا باس قوسقاندا ولىمپيادا سپورت جارىسى شعىس پەن باتىس ورىكەنيەتتەرىنىڭ ٴبىر ـ بىرىنەن ۇلگى الاتىن تۇعىرنا اينالدى. بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى جۇڭگونىڭ كوكتەم مەرەكەسىمەن تۇسپا ـ تۇس كەلدى، ولىمپيادا "جۇڭگو جاڭا جىلىمەن" تۇسپا ـ تۇس كەلگەندە قاندداي جاڭا كەرەمەتتەر جازىلار ەكەن دەسەڭىزشى؟

«بەيىتشىلىك ـــ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا» مۇزىكا اۋەننە ىلەسە، سىلى قوناقتار الاڭعا كىردى. الاڭنىڭ ورتاسىندا الۋان رەڭدى نۇر توگىلگەن مۇز بەتىندە، "过年好" دەگەن 3 حانزۇشا ٴارپ پەن اعىلشىنشا "HAPPY CHINESE NEW YEAR" دەگەن ٴسوز جازىلىپ، جۇڭگو حالقىنىڭ ٴار ەل دوستارىنا دەگەن تەرەڭ سەزىمدى اق تىلەگىن جەتكىزدى.

كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە كوپتەگەن شەتەلدىك ۇكىمەت قايراتكەرلەرى دە جاڭا جىلدىق تىلەكتەرىن جابال ٴبىلدىردى.

رەسمي فەدەراتسياسىنىڭ زۇڭتۇڭى پۇتين شىنحۋا اگەنتتىگى ارقىلى «رەسمي مەن جۇڭگو: بولاشاقتى كوزدە ۇستاعان ستراتەگيالىق سەرىكتەر» دەگەن تاقىرىپتا اۋتورلى ماقالا جاريالاپ: "وسى بارىس جىلىنداعى 'كوكتەم مەرەكەسى' كەلپ جەتكەن ساتتە مەن دوس جۇڭگو حالقىنا ەڭ ىستىق ىقىلاستى تىلەك بىلدىرەمىن. سىزدەردىڭ دەندەرىڭىزدىڭ ساۋ، ىستەرىڭىزدىڭ ىلگەرى بولۋىن تىلەيمىن!"، ـ دەپ جازدى.

بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ باس حاتشىسى گۇتەرەس بەينە ەكراندا ٴسوز سويلەۋ فورماسىمەن العىمدەگى حۋاڭىندارعا ەڭ تاماشا تىلەگىن ٴبىلدىردى. "بارىس قۇاتتى كۇشتىڭ، جالىندى جىگەردىڭ، تاسقىنداعان ەرلىكتىڭ، قاجىماس قايسارلىقتىڭ، مويىماس باتىلدىقتىڭ سيمۋولى. وسىلاردىڭ بارلىعى بۇگىن بۇرىن بولماعان سىن ـ سايىستار الدىندا بىزگە قاجەتتى قاسيەتتەر".

ورىكەنيەتتىڭ گۇلدەنۋى، ادامزاتتىڭ العا باسۋى پارىقتاردى ساقتاپ ۇقساستىقتارعا ۇمتىلۋدان، اشىق، سىيسىمدىلىقتان ايرىلا المايدى، ورىكەنيەتتەر اراسىندا اۋىس ـ كۇيىستەن، ٴوزارا ۇيرەنىپ، ۇلگى الۋدان ايرىلا المايدى. بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى بۇكىل دۇنيە جۇزىنە كەلەلى ٴىستى ٴبىر نيەتپەن تىندىرۋدىڭ ساحناسىن ازىرلەدى.

سپورتشىلاردىڭ الاڭعا كىرۋ سالتى جۇڭحۋا ورىكەنيەتىنىڭ دۇنيە جۇزىندەگى ٴار ەل ورىكەنيەتىمەن بولعان اۋىس ـ كۇيىسىنىڭ، توعىسۋىنىڭ "ۇشقىر قيالىنا" تولى بولدى. بۇكىل ادامزاتقا ٴتان دۇنيە جۇزىنە ايگىلى 19 كۇي كوتەرىلگەندە باستارىنا كوك جانە اق ٴتۇس ارالاسقان "بارىس باس كيىمىن" كيگەن جول باستاۋشىلار قولدارىنا "جۇڭگو تۇينىشەگى" بولىپ ورىلگەن قار گۇلى فورماسىنداعى جەتەك تاقتاسىن جوعارى ۇستاپ، سپورتشىلاردى باستاپ قار ـ مۇزدان ويىلعان "جۇڭگو قاقپاسىنان" ٴوتىپ، الۋان تۇسكە بولەنگەن "جۇڭگو تەرەزىسىنەن" ٴجۇرىپ ٴوتتى.

مۇنىڭ شىنىندە العاش رەت قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنا قاتىناسىپ وتىرعان ساۋد ارابياسى مەن گايتي بار... ٴارقايسى ۇاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ الپ كەرمە تۇى ارتقى كورىنىس ەتىلگەن، باس جاعىندا ولىمپيادانىڭ قار ـ مۇزدان جاسالعان بەس ساقيناسى قويىلعان، الاڭنان ٴالسىن ـ ٴالسىن كورەرمەندەردىڭ دۇ قول شاپالاق ٴۇنى كوتەرىلدەدى.

"دۇنيەدە ٴبىر ـ بىرىنە ۇقسايتىن 2 قار گۇلى بولمايدى". وسى قار گۇلدەرىنەن قۇرالعان "جىلجمالى" كورىنىس ادامدى اسەرلەندىرمەي قويمايدى ـــ "ادامزاتتا تەك ناسىلدىك، تىلدىك ايىرماشىلىق قانا بار، ورىكەنيەتتىڭ ٴارقايسىسىنىڭ وزىندىك ايىرماشىلىعى بولعانمەن، استە جوعارى ـ تومەن، وزىق ـ ناشار دەپ بولىنبەيدى". "بولاشاقتاعى جۇڭگو، ٴسوز جوق، اناعۇرلىم اشىق بەينەمەن دۇنيەگە قۇشاق اشىپ، اناعۇرلىم ومىرشەڭدىككە يە ورىكەنيەت تابىستارىمەن دۇنيەگە ۇلەس قوسادى".

"جۇڭگو قاقپاسىنىڭ" ەسىك اشۋ جانە بىرگە يگىلىكتەنۋ ٴمانى بار. 1978 ـ جىلدان 2008 ـ جىلعا، ودان 2022 ـ جىلعا دەيىن جۇڭگونىڭ سىرتقا اشقان ەسىگى بارعان سايىن ايقارا اشىلا ٴتۇستى، جۇڭگو كۇن سايىن دۇنيە ساحناسىنىڭ تورىنە تاپاي كەلەدى. باستالۋ سالتىنى الاڭنىڭ قىزمەت وتەپ جۇرگەن ەرىكتى تەبىرەنىپ بىلاي دەدى: "APEC، 'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول' حالقارالىق سەلبەستىك جوعارى دارەجەلىلەر تالقى مىنبەرى، بەيجىڭ الەمدىك باۋ ـ باقشا كورمەسى سىندى الەمدىك ساڭلاناتتى جىنالىستار ىركەس ـ تىركەس جۇڭگودا وتكىزىلىپ، ٴبىز كوپتەگەن جان تەبىرەنتەرلىك تاريحي ساتتەرگە كۋا بولدىق".

"جۇڭگو تەرەزەسى" ورىكەنيەت پەن تابىسقا ۇاكىلدىك ەتەدى. جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى جۇڭگو حالقىن ىنتىماقتاستىرا باستاپ كۇرەس جۇرگىزگەن 100 جىلدا جۇڭحۋانىڭ كەڭ ـ بايتاق دالاسىندا عالامات وزگەرىستەر جارىققا شىقتى. "2 رەتكى ولىمپيادا سپورت جارىسى" اراسىندا 14 جىلدا استانامىز بەيجىڭ كۇن سايىن جاڭارىپ تۇرلەندى.

حالىق اراسىنا كەڭ تارالعان "وتاندى جىرلايمىن" مۇزىكا اۋەنى كوتەرىلىسىمەن، وتاعاسى ەل جۇڭگونىڭ ۇاكىلدەر ۇيىرمەسى بەس جۇلدىزدى قىزىل تۇدى بىيىك كوتەرىپ الاڭعا كىردى. سپورت ساڭلاقتارى قول بۇلعاپ قۇرمەت ٴبىلدىرىپ، الاڭداعى كورەرمەندەر دەرەۋ ورىندارىنان تۇرىپ شاپالاق سوقتى. وسى رەتكى قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىندا جۇڭگو ۇاكىلدەر ۇيىرمەسى بارلىق جارىس تۇرىنە تولىق قاتىناسىپ تاريحي تىك سەرپىلىستى سىكە اسىرىپ، "ەلىمىزدىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنا قاتىناسۋ تاريحىندا ەڭ جاقسى ناتيجەگە جەتتۋ" نىسانىنا قاراي بار قايراتىمەن ۇمتىلادى.

وسى ٴبىر كوز تارتارلىق تارتىمدى ساتتەر ٴۇشىن، قۇرىلىسشىلار قاقاعان سۇققا، شىلڭگىر ىستىققا قاراماي، ينجەنەريالىق قۇرىلىستاعى "ماشاقاتتى تۇيىندەردى" ٴبىر ـ بىرلەپ شەشتى؛ قار ـ مۇز ساڭلاقتارى قاجىرلىلىقپەن جاتتىعۋ جاساپ، اششى تەر توگىپ، ولىمپيادا جارىس الاڭنا شعۇعا تولىق دايىندىق جاسادى؛ بارلىق قىزمەتكەرلەر كۇن ـ ٴتۇن دەمەي، زەر سالا دايىندىق ىستەپ، ەستەن كەتپەس، كەرەمەت ولىمپيادا ساتاناتىن ارناۋ ٴۇشىن بارىن سالدى...

الدىن الا جۇڭگوعا كەلىپ جارىس الدىنداعى جاتتىعۋعا كىرىسكەن نيدەرلاندتىڭ ايگىلى مۇزدا تەز سىرعاناۋ شەبەرى كرول بىلاي دەدى: ەگەر ٴبىر مەملەكەت قانا (قازىرگىدەي جاعدايدا) قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزەتىن بولسا، وندا ول، ٴسوز جوق، جۇڭگو بولماق. "ٴبىز قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ وسى ارادا وتكىزىلگەندىگىنە قۇانۋعا ٴتىيىسپىز".

وسى ٴبىر شوق قار گۇلى قول ۇستاسا العا باسۋ جولىن نۇرلاندىرادى، "دۇنيە ٴجۇزى جالپىعا ورتاق، الەم ايماسى ٴبىر شاڭىراق"، بۇل "بولاشاققا بىرگە اتتانۋدىڭ" ايبىندى جارناماسى

قار گۇلدەرى بايداۋ قالقتاپ بارىپ بىرتىندەپ كوتەرىلدى. جارىسقا قاتىناشۋشى ەلدەر مەن رايوندارداڭ اتى جازىلعان "كىشكەنتاي قار گۇلى" جەتەك تاقتاسى قار ـ مۇزدان جاسالعان بەس ساقينانىڭ استىنا جىنالىپ، الپ قار گۇلىن قالپىتاستىردى. باستالۋ سالتى باستالعان كەزدە كورىنگەن قار گۇلى سوڭىندا ەڭ سوڭعى بەينەسىن قالپىتاستىردى.

"كۇللى تىرشىلىك بىرگە ورىكەندەسىن، ٴبىر ـ بىرىنە زيان جەتكىزبەسىن، ارىكىم ٴوز جولىمەن جۇرە بەرسىن، ٴبىر ـ بىرىنە بوگەت بولماسىن". دۇنيە جۇزىندەگى ەلدەر (رايوندار) سپورت ارقىلى باس قوسىپ، سپورت ساڭلاقتارى قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىندا قاۋىشتى، وسى ٴسات مەملەكەتكە، ناسىلگە بولىنبەيدى، تونناڭ شىكى باۋىندداي بوپ كەتەدى. "دۇنيە ٴجۇزى جالپىعا ورتاق، الەم ايماسى ٴبىر شاڭىراق" ماڭگىلىك نەگىزگى تاقىرىپقا اينالادى.

«حالىققا قۇرمەتتە» دۇنيەنىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن 76 جاس «دۇنيەنى ماحابباتقا بولەيىك» ٴاننىڭ ىرعاعىمەن يىق تىرەسە العا ىلگەرىلەدى. ولار ٴجۇرىپ وتكەن جەر سۇرەتتەردەن قۇرالعان كەسكىندى وزەنگە اينالدى. سۇرەتتەر اراسىندا دۇنيە جۇزىندەگى ٴار ەل حالقتارىنىڭ ەڭ قاراپايىم تۇرمىس بولمىسى، حالقتىڭ قۇانىشتا دا، جۇبانىشتا دا بىرگە بولىپ، ىندەتتى بىرگە جەڭگەن اسەرلى كورىنىستەرى، سوندداي ـ اق ٴار ەل سپورتشىلارىنىڭ ارمان ٴۇشىن ايانباي سايىسقان ەرەكشە كوزايىم ساتتەرى كورسەتىلدى.

"ٴاربىر سۇرىنگەن، ٴاربىر قايتا ۇمتىلعان ساتتەردە، ٴار رەتكى جەڭىستە ٴبز بارلىعىمىز بىرگەمىز". بۇكىل دۇنيە ٴجۇزىن جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۋ ىندەتى جايلاعان قاتاڭ جاعدايدا بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى ٴوز ۇاعىندا وتكىزىلىپ، جۇڭگو حالقارالىق قوعامعا بەرگەن ايبىندى ۇادەسىن ورىندادى. "بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن ۇيىمداستىرۋ كوميسسياسىنىڭ بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋ جولىندا جاساعان قاجىماس قۇلشىنىستارىنا العىس ايتامىن، جۇڭگو حالقىنىڭ بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن باتىل قولداعاندىعىنا العىس ايتامىن"، ـ دەدى حالقارالىق ولىمپيادا سپورت كومىتەتىنىڭ ٴتوراعاسى باح.

"300 ميلليون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۋعا باستاۋ" جۇڭگونىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋگە ٴنەتىنىس بەرگەندە العا قويعان جوباسى بولاتىن، بۇل كۇندە شىندىققا اينالدى. بۇل دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بولاشاقتاعى قىسقى سپورت اۋقىمىن وزگەرتەدى، ونان دا ماڭىزدىسى، ولىمپيادا سپورتىنا سۇيەلى ۇلەس قوسادى. باح بىلاي دەپ باعا بەردى: بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى دۇنيە ٴجۇزى قىسقى سپورتىنىڭ جاڭا ٴداۋىرىن اشپ قانا قويماي، جۇڭگو داعى ميلليارد بۇقاراعا يگىلىك جەتكىزەدى.

(جالعاسى 4 ـ بەتتە)

ەركىن تۇنياز ٴۇرىمجى اۋدانىندا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەندە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى

قىسقى ولىمپيادا ورايىن مىقتاپ يگەرىپ، قار ـ مۇز ەكونوميكاسىن بار كۇشپەن دامىتۋ كەرەك

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى لي ياڭ 2 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 2 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى اۋتونومياليا رايوندىق پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، اۋتونومياليا رايوننىڭ ٴتوراعاسى ەركىن تۇنياز ٴۇرىمجى اۋدانىنا بارىپ، شاڭعى الاڭى، ەرەكشەلىككە يە حالقتىق تۇسەلحانا ٴتۇينى، اۋل شارۋاشىلىعى كاسىپورنى سياقتىلاردى جۇمىس باسىندا كوزدەن كەشىرىپ، قار ـ مۇز بەن مادەنيەت، ساياحات كاسىپ سالاسىن توعىستىرا دامىتۋ، قار ـ مۇز سپورتىن ورىستەتۋ احۋالى، كوكتەم مەرەكەسى دەمالىسىنداعى كورىنىس ٴوگىرىنىڭ شارۋاشىلىق احۋالى سياقتىلارعا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى. ەركىن تۇنياز بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "مۇزدى القاپ، قارلى دالا دا باعالى بايلىق" ۇستانىمىن تەرەڭ ٴتۇسىنىپ، بەيجىڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى اكەلگەن كەلەلى ورايدى مىقتاپ يگەرىپ، قار ـ مۇز كاسىپ سالاسىن بار كۇشپەن دامىتىپ، ماڭدەنيەت پەن ساياحاتتى توعىستىرۋ، قامداۋدى ۇزدىكسىز ساپالاندىرۋ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىن ۇزارتۋ ارقىلى قار ـ مۇز ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

شىنجياڭ جىبەك جولى حالقارالىق دەمالىس وڭىرىندەگى شاڭعى الاڭنان شاتتانا كۇلىپ، تۇانا سويلەسىپ شاڭعى تەۋىپ قۇيىندداي جۇيتكىگەن ادامداردى كورۋگە بولادى. ەركىن تۇنياز شاڭعى الاڭنىڭ جۇمىس جۇرگىزۋ جانە جالپىلىق قىزمەت وتەۋ، قابىلداۋ قۇاتى سياقتى احۋالدارىن جۇمىس باسىندا ۇعىستى. وسى دەمالىس ٴوڭىرىنىڭ بىيل تاۋ شاڭعى جولىن كوبەيتىپ ساۋدى، سوندداي ـ اق كەڭەيتىپ ساۋدى، تاعى جاڭادان ساياحاتشىلارعا قىزمەت وتەۋ ورتالعىن، سوندداي ـ اق مەيمانحانا، ت.ب ساۋدى جوسپارلاپ وتىرعانىن بىلگەننەن كەيىن، ەركىن تۇنياز مۇنى تولىق تۇراقتاندىردى. ول مىنالاردى تالاپ ەتتى: ىندەتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ويداعىداي ىستەۋمەن قاتار، قىزمەت وتەۋ تانىمىن شىن مانىندە كۇشەيتىپ، جەر ـ جەردەن كەلگەن ساياحاتشىلارعا ولشەمدى، ىجداعاتتى، ىڭعايلى قىزمەت وتەۋ كەرەك. ساياحات سايكەستى قىزمەت وتەۋ قۇرىلعىلارىن كەمەلدەندىرىپ، ونان ارى دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، دارەجەسىن ٴوسىرىپ، قىزمەت وتەۋ، قابىلداۋ ورەسىن بار كۇشپەن جوعارىلاتۋ كەرەك. ساياحات حاۋىپسىزدىگىن باسقارۋدى كۇشەيتىپ، حاۋىپسىزدىك كومەسكى قاتەرىن مۇقيات اداقتاي تەكسەرىپ، جويىپ، ساياحاتشىلاردىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ٴۇرىمجى شانيۋان ەكولوگيالىق اۋىل شارۋاشىلىعى شەكتى سەرىكتەستىگى ـــ ميكرو ورگانيزم عىلىم ـ تەحنيكاسىن نەگىز ەتكەن ەگىمشىلىك، باعمىشىلىق اينالمالى ورگانيكالىق اۋىل شارۋاشىلىعى كاسىپورنى. كوكتەم مەرەكەسى دەمالىسىندا كوپتەگەن ساياحاتشى وسىندا كەلىپ كوكونىس ٴۇزىپ، ورگانيكالى ازىقتاردان ٴدام تاتتى. ەركىن تۇنياز زەردەلى جىلجايعا كىرىپ، كاسىپورىننىڭ جۇمىستانۋعا باستاۋ، عىلىم ـ تەحنيكا زەرتتەپ اشۋ سياقتى احۋالدارىن تاپتەشتەي سۇراپ ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ساپا ارقىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن گۇلدەندىرۋگە، جاسىل تاسىلمەن اۋىل شارۋاشىلىعىن گۇلدەندىرۋگە، مارىكا ارقىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن كۇشەيتۋگە تاباندى بولپ، حاۋىپسىز، ساپالى، جاسىل، ورگانيكالى كوكونىس جانە مال، قۇس باعمىشىلىعى كاسىپ بازاسىن كۇش سالا تۇلعالاۋ كەرەك. "اۋىل شارۋاشىلىعى + عىلىم ـ تەحنيكا + ساياحات + مادەنيەت" سىندى دامۇ ۇي جەلىسىنە سايى، سەيىل ـ سەرۋەن اۋىل شارۋاشىلىعىن، ساياحات، عىلىم جالپىلاسترۋ، زەرتتەۋ ـ تاربيەلەۋ سياقتىلارمەن بايلانىستىرىپ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىن ۇزدىكسىز ۇزارتىپ، قۇن تىزبەگىن كەڭەيتىپ، ٴتىپتى كوپ جەرگىلىكتى بۇقارانى كىرىستى ارتتىرۋعا جەتەكشىلىك ەتۋ كەرەك.

ەركىن تۇنياز تاعى شۇيشيگوۋ قالاشعى پىڭشىلياڭ قىستاعىنىڭ ەرەكشەلىككە يە حالقتىق تۇسەلحانا ٴتۇينىن ارالادى ٴارى شيانلاي شاعىن قالاشعى كۇزانجاي كوشەسى مادەنيەت ـ ساياحات جاياۋلار كوشەسىنە بارىپ، كوكتەم مەرەكەسى دەمالىسىندا ساياحاتشى قابىلداۋ احۋالىن تاپتەشتەي ۇعىستى، سونىمەن قاتار ساۋداگەرلەرمەن، ساياحاتشىلارمەن بەتپە ـ بەت اڭگىمەلەستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ساياحات ارقىلى شينجياڭدى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسىن شىن مانىندە ىلگەرىلەتپ، ساياحاتتىڭ جاڭا كاسىپ كۇيىن جەدەل جەتىلدىرىپ، دامىتپ، ساياحاتتىڭ وزىندىك ٴمانىن ۇزدىكسىز ارتتىرىپ، ساياحاتشىلاردىڭ كوڭىلدى كەلىپ، قۇانا ساياحاتتاپ، رازىلىقپەن قايتۇىنا مۇمكىندىك جاساپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ەركىن تۇنياز تاعى شينجياڭ قىسقى سپورتتى باسقارۋ ورتالعىنا بارىپ، تەز سرعاناۋ سارايى مەن قىسقا ارالقتا تەز سىرعاناۋ سارايىنا كىرىپ، جاتتىعۋ جاساپ جاتقان س